

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΤΗΤΟΣ *

(ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ)

Υπό

ΑΝΔΡΕΑ Κ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗ

Ίατροῦ-Επιμελητοῦ

Υγειονομικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν

Καὶ δέκατον πέμπτον μέτρον νομοθετικόν, διὰ τὴν προστασίαν τῆς μητέρας, εἶναι ἢ κατάλληλος ὀργάνωσις τῆς υποχρεωτικῆς δηλώσεως τοῦ ἐπιλοχείου πυρετοῦ, κατὰ τοιοῦτον τρόπον ὥστε νὰ διευκολύνηται ἡ διάγνωσις καὶ ἡ θεραπεία του χωρὶς νὰ θίγωνται τὰ συμφέροντα καὶ ἡ ὑπόληψις τῶν διενεργησάντων τὸν τοκετόν, ἐπ' ὠφελείᾳ πάντοτε τῆς ζωῆς καὶ τῆς υγείας τῆς μητρός. Καὶ ἰδοὺ πῶς ἐπιτυγχάνεται τοῦτο: Ἐπειδὴ, ὡς γνωστόν, ἀνέκαθεν δὲν ἐδηλοῦτο ὑπὸ τῶν Ἱατρῶν καὶ Μαιῶν εἰς τὸ Ὑγειονομικὸν Κέντρον ὡς λοιμώδης νόσος ὁ ἐπιλόχειος πυρετός πρὸς λήψιν τῶν ἀπαραιτήτων υγειονομικῶν καὶ θεραπευτικῶν μέτρων, διὰ λόγους εὐνοήτους, ἀλλ' οὔτε καὶ διὰ νόμου ἐπεβάλλετο ἡ υποχρεωτικὴ δῆλωσις του, τὸ ὅποion εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν μὴ κατάλληλον θεραπείαν τῆς λεχωίδος, εἰς βάρος τῆς υγείας της, διὰ τοῦτο πρώτη ἢ Ἀγγλία ἐπέβαλε διὰ νόμου τὴν υποχρεωτικὴν δῆλωσιν τοῦ ἐπιλοχείου, πρῶτον διὰ νὰ διαγιγνώσκηται καὶ θεραπεύηται ἡ νόσος ἐγκαίρως, καὶ δεύτερον διὰ λόγους στατιστικῆς παρακολουθήσεως ταύτης. Ἡ υποχρεωτικὴ ὅμως αὕτη διὰ νόμου δῆλωσις εἰς τὸ Ὑγειονομικὸν Κέντρον ὀργανώθη κατὰ τοιοῦτον εὐφυῶς τρόπον, ὥστε ἐκ τῆς δηλώσεώς του ὄχι μόνον δὲν ἐθίγετο καὶ δὲν ἐζημιῶτο κανεὶς, ἀλλὰ τούναντίον συνέφερον εἰς ἄλλους, ἤτοι εἰς τὴν λεχωίδα καὶ εἰς τὸν ἱατρὸν ἢ τὴν μαιάν ὅπως γίνη ἐγκαίρως ἢ

σχετικῆς δῆλωσις. Πῶς ὅμως ἐγένετο ἡ διὰ νόμου ὑποχρεωτικὴ αὕτη δῆλωσις τῆς νόσου; Ἰδοὺ ἡ ἐπεξήγησις: Συμφώνως τῷ νόμῳ, ὑπεχρεοῦντο ὁ ἱατρός ἢ ἡ μαιὰ οἱ ὅποιοι ἔκαναν οἰονδήποτε τοκετόν νὰ δηλώνουν ἀορίστως εἰς τὸ Ὑγειονομικὸν Κέντρον κάθε πυρετόν ὑπερβαίνοντα τοὺς 38 βαθμοὺς Κελσίου καὶ ὁ ὅποιος ἐξεδηλοῦτο ἐντὸς τῶν πρώτων 22 ἡμερῶν ἀπὸ τοῦ τοκετοῦ ἐπὶ τῆς λεχωίδος τὴν ὁποίαν ἐμαίευσαν. Ἀμέσως μετὰ τὴν δῆλωσιν, τὸ οἰκεῖον Ὑγειονομικὸν Κέντρον, δι' εἰδικῶν ἱατρῶν ὑπαλλήλων του, μεταβαίνει εἰς τὴν οἰκίαν τῆς ἀσθενοῦς, ὅπου, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ ἐνεργήσαντος τὴν μαιέυσιν ἱατροῦ ἢ μαιᾶς, προβαίνει εἰς τὴν ἐξέτασιν καὶ διάγνωσιν τῆς ἐμπυρέτου νόσου τῆς λεχωίδος, διότι διαθέτει καὶ μέσα ἐργαστηριακὰ πλήρη διὰ τὴν διάγνωσιν. Καὶ ἐὰν ὁ πυρετός τῆς λεχωίδος ἀποδειχθῇ ὅτι ὀφείλεται εἰς ἄλλην νόσον πλὴν ἀπὸ ἐπιλόχειον πυρετόν, τότε τὸ Ὑγειονομικὸν Κέντρον ἀποχωρεῖ καὶ ἀφήνει τὴν θεραπείαν τῆς λεχωίδος εἰς τὸν θεράποντα ἱατρὸν της. Ἐὰν ὅμως ἀποδειχθῇ ὅτι πρόκειται περὶ ἐπιλοχείου μολύνσεως, τότε τὸ Ὑγειονομικὸν Κέντρον, ἐν πλήρει ἐχεμυθείᾳ καὶ συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ ἐνεργήσαντος τὸν τοκετόν ἱατροῦ, δίδει εἰς αὐτόν τὰ ἀναγκαζοῦντα διὰ τὴν θεραπείαν τῆς λεχωίδος φάρμακα δωρεάν, τοῦ ἀναθέτει τὴν περαιτέρω θεραπείαν κατόπιν κοινῆς συνεννοήσεως μετ' αὐτοῦ καὶ ἀπέρχεται. Εἰς περιπτώσιν δὲ ὅπου οἱ υγειονομικοὶ ἱατροὶ θὰ ὑποψιασθοῦν σοβαρῶς ὅτι ἡ μόλυνσις τῆς λεχωί-

* Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου καὶ τέλος.

δος ἐγένετο ἀπὸ μεμολυσμένας χεῖρας τοῦ ἱατροῦ λόγῳ παθήσεώς του μεταδοτικῆς, τότε τοῦ ὑποδεικνύου ὑπευθύνως ὅτι ἐπὶ ἓνα μῆνα δὲν πρέπει νὰ διενεργήσῃ ἄλλον τοκετὸν ἕως ὅτου ἀποθεραπευθῶν αἱ χεῖρες του, ἀλλὰ τοῦ καταβάλλονται, βάσει τοῦ ἰσχύοντος νόμου περὶ ἱατρικῆς ἀμοιβῆς, καὶ μὲ τὸ κατώτερον ὄριον αὐτῆς, ὅσα τυχὸν θὰ ἐζημιούτο ἀπὸ τὴν μηνιαίαν ἀποχὴν του ἐκ τῶν μαιεύσεων. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον οὔτε ὁ ἱατρός θίγεται ἐπαγγελματικῶς ἢ ἠθικῶς οὔτε ζημιούται, καὶ ἡ λεχωὶς θεραπεύεται σύμφωνα μὲ τὴν παραδεδομένην θεραπευτικὴν ἀγωγὴν, ποῦ εἶναι ὁ κύριος σκοπὸς τῆς ὑποχρεωτικῆς δηλώσεως τῆς νόσου, καὶ στατιστικῶς ἀποκτᾶ ἡ σχετικὴ ὑπηρεσία τὰ ἀπαραίτητα στοιχεῖα, ἵνα σχηματίσῃ τὴν ἐκάστοτε γνώμην περὶ τῆς νόσου, πρὸς λῆψιν τῶν ἐνδεδειγμένων μέτρων, ἐπ' ὠφελεία πάντοτε τῆς υγείας καὶ τῆς ζωῆς τῆς μητέρας. Τοιοῦτοτρόπως πράγματι διευκολύνεται πάντοτε ἡ δῆλωση τῆς νόσου, ἐνῶ προηγουμένως, καὶ ἄνευ

τῆς εὐφυοῦς ταύτης ὀργανώσεώς του, οὐδὼς ἐδηλοῦτο ἡ νόσος, γεγονὸς τὸ ὁποῖον ἀπέβαινε εἰς βάρος τῆς υγείας τῆς λεχωῖδος. Ἡ συνοπτικὴ αὐτῆ καὶ σχηματικὴ περιγραφὴ τοῦ λίαν ἐκτεταμένου καὶ σοβαρωτάτου θέματος τῆς προστασίας τῆς μητρότητος, ἔστω καὶ ἀπὸ πλευρᾶς μόνον μητρικῆς τοιαύτης, πιστεύω ὅτι μεγάλως θὰ διευκόλυνε τοὺς ἀναγνώστας τοῦ παρόντος ὅπως ἀντιληφθῶσιν εὐκολώτερον καὶ ὀλοκληρώσωσιν εἰς τὸν νοῦν αὐτῶν καὶ τὴν διάνοιαν τὸ τεράστιον τοῦτο θέμα ποῦ τόσον ζωηρῶς καὶ συνεχῶς ἀπασχολεῖ ὅλας τὰς ἀνθρωπίνους κοινωνίας, καὶ δὴ τὰς πρὸς τοῦτο τεταγμένας ὑγειονομικὰς καὶ κοινωνικὰς ὑπηρεσίας, καὶ τὸ ὁποῖον θέμα ἀποτελεῖ ἓνα ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα κεφάλαια τῆς Κοινωνικῆς Ὑγιεινῆς.

Κατωτέρω παραθέτομεν καὶ σχετικὸν πίνακα περιλαμβάνοντα τὰ κυριώτερα μέσα καὶ μέτρα προστασίας τῆς μητρότητος, παραλείποντες καὶ τινὰ ἄλλα δευτερευούσης σημασίας.

Τὰ κυριώτερα ἱατροκοινωνικὰ μέτρα καὶ μέσα προστασίας τῆς μητρότητος εἶναι :

1. Ἡ ὑποχρεωτικὴ πρόγαμος ἐξέτασις τῶν μελλονύμφων.
2. Ἡ παροχὴ κατ' οἶκον μαιευτικῆς καὶ ἱατρικῆς ἀντιλήψεως εἰς τὰς ἐγκύους.
3. Ἡ καλὴ ἐπαγγελματικὴ κατάρτισις ἱατρῶν καὶ μαιῶν καὶ ἡ κατάλληλος κατανομή των εἰς τὸ ὑπαιθρον.
4. Ἡ παροχὴ ἐπιδόματος γαλουχίας καὶ ἄλλων βοηθημάτων ὑπὸ τοῦ Κράτους.
5. Ἡ δημοιοργία ἐπαρκοῦς ἀριθμοῦ μαιευτικῶν κλινῶν καὶ καλὴ κατανομή τούτων εἰς ὅλην τὴν χώραν.
6. Ἡ ὀργάνωσις συσσιτίων διὰ τὰς ἀπόρους ἐπιτόκους καὶ μητέρας.
7. Ἡ ἴδρυσις ἀσύλων ἢ καταφυγίων ἐπιτόκων καὶ οἰκῶν μητέρων.
8. Τὰ Ταμεῖα Ἀλληλοβοηθείας Μητέρων.
9. Τὰ οἰκογενειακὰ ἐπιδόματα.
10. Ἡ κατ' οἶκον παρακολούθησις καὶ διαφώτισις τῶν ἐγκύων ὑπὸ μαιῶν ἢ ἐπισκεπτριῶν ἀδελφῶν.
11. Ἡ ἀπόλυτος προτεραιότης δι' εἰσαγωγὴν τῶν ἐγκύων εἰς ὅλα τὰ ἰδρύματα περιθάλψεως.
12. Ἡ τροποποιήσις τῆς νομοθεσίας περὶ ποινικῆς διώξεως τῶν ἀμβλώσεων.
13. Ἡ τροποποιήσις τοῦ νόμου περὶ προστασίας τῶν ἐξωγάμων μητέρων, δι' ἀναζήτησεως τοῦ τεκμαρτοῦ πατρός.
14. Ἡ προστασία τῆς ἐργαζομένης μητρὸς βάσει τῆς διεθνοῦς ἐργατικῆς νομοθεσίας.
15. Ἡ ὀργάνωσις τῆς ὑποχρεωτικῆς δηλώσεως τοῦ ἐπιλοχείου πυρετοῦ.
16. Οἱ συμβουλευτικοὶ σταθμοὶ τῶν ἐπιτόκων (ἐγκύων) ἢ ἱατρεῖα ἐπιτόκων.

Ἄλλὰ παρὰ τὴν προσπάθειάν μας ὅπως παρουσιάσωμεν τὰ αἷτια τῆς μητρικῆς θνησιμότητος καὶ τὴν προστασίαν τῆς μητέρας χωριστὰ ἀπὸ τὰ αἷτια θνησιμότητος καὶ τὰ μέτρα προστασίας τοῦ παιδιοῦ, τὸ γεγονός εἶναι ὅτι, ὅπως ἐτονίσασαμεν εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ παρόντος, τὰ δύο αὐτὰ θέματα πρέπει νὰ ἀντιμετωπίζονται ὡς ἓν ἐνιαῖον τοιοῦτο, ὅπως ἀκριβῶς μητέρα καὶ παιδί ἀπὸ τῆς συλλήψεως μέχρι τοῦ τοκετοῦ ἀποτελοῦν ἓν ἐνιαῖον καὶ ἀλληλοεξαρτούμενον σύνολον, ἓνα περιέχοντα καὶ περιεχόμενον ὄργανισμὸν (παρόμοιον μὲ τὴν γλάστραν καὶ τὸν βασιλικόν, λουλουδί). Ἡ κεχωρισμένη ὁ-

μως περιγραφή σκοπὸν ἔχει ὅπως διαχωρίσουν εὐκολώτερον οἱ ἀναγνώσται τὰ δύο ταῦτα θέματα ἰδιαιτέρως, μεταξὺ των, χωρὶς νὰ λησμονοῦν ὅτι ταῦτα πρέπει νὰ ἀντιμετωπίζονται ὡς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ ζήτημα, ὡς ἓν καὶ ἐνιαῖον σύνολον ἀπὸ τῆς συλλήψεως μέχρι τοῦ ἀπογαλακτισμοῦ τοῦ βρέφους.

Διὰ τοῦτο καὶ εἰς τὸ προσεχὲς θέλομεν συνεχίσει κεχωρισμένως τὴν συνοπτικὴν καὶ πάλιν περιγραφὴν τῆς προστασίας τοῦ παιδιοῦ, πιστεύοντες ὅτι οὕτω τὰ ζητήματα, εἰδικευόμενα καὶ διαχωριζόμενα, γίνονται ἀντιληπτὰ εὐκολώτερον καὶ πληρέστερον.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

Γενικὴ Διεύθυνσις Ὑγιεινῆς

Ἐν Ἀθήναις τῇ 2α Ὀκτωβρίου 1958

Πρὸς

Ἰδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων (Ι.Κ.Α.)
Ἑλληνικὸν Ἐρυθρὸν Σταυρὸν (Ε.Ε.Σ.)

Περιήλθεν εἰς γνώσιν ἡμῶν ὅτι διάφορα ὑποκαταστήματα Ὑμῶν προσλαμβάνουν Μαῖας, αἵτινες προηγουμένως δὲν ἔχουν ἐκπληρώσει τὴν ἐκ τοῦ Ν.Δ. 2593/53 περὶ ἀσκήσεως τοῦ μαιευτικοῦ ἐπαγγέλματος καὶ περὶ ἐκπαιδεύσεως Μαιῶν προβλεπομένην τριετὴ ἀσκήσιν ἐν ὑπαίθρῳ, καὶ οὕτω ὡς προσλαμβάνόμεναι Μαῖαι δὲν ἐγκαθίστανται εἰς τὰ μέρη τῆς ὑπαίθρου τὰ ὀριζόμενα εἰς τὰς ἡμετέρας ἀποφάσεις ἀλλὰ καταφεύγουν εἰς τὰς πόλεις, παραμενοῦσιν τῆς ὑπαίθρου ἀνευ Μαιῶν, πρὸς μεγίστην ζημίαν τῆς Δημοσίας Ὑγείας. Ἐπειδὴ ἡ τοιαύτη ἐνέργεια ἀποτελεῖ παράβασιν τῶν κειμένων διατάξεων, ἥτις συνεπάγεται τὴν ὑποχρεωτικὴν ἀνάκλησιν τῆς χορηγηθείσης ἀδείας ἀσκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος, παρακαλοῦμεν ὅπως συστήσετε εἰς τὰς ὑφ' ὑμᾶς ὑπηρεσίας ἵνα τοῦ λοιποῦ μὴ προβαίνωσιν εἰς τὴν πρόσληψιν Μαιῶν αἵτινες δὲν ἐξεπλήρωσαν τὴν ὑπὸ τοῦ ὡς εἴρηται Ν.Δ. 2593/53 προβλεπομένην τριετὴ ἀσκήσιν ἐν ὑπαίθρῳ.

Ἡ Διεύθυνσις Νοσηλευτικῶν Ἰδρυμάτων, πρὸς ἣν κοινοποιεῖται ἡ παρούσα, παρακαλεῖται ὅπως ἐκδώσῃ παρομοίαν ἐγκύκλιον πρὸς τὰ Νοσηλευτικὰ Ἰδρύματα.

Ὁ Ὑπουργός
Ι. Ψαρρέας

ΙΔΡΥΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

Ὑποδιοικητῆς

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11η Σεπτεμβρίου 1958

Σημεῖωμα

Διὰ τὸν Σύλλογον Ἐπιστημόνων Μαιῶν Περιφερείας Ἐφετείου Ἀθηνῶν

Ἐνταῦθα

Ἐπὶ σχετικοῦ ἐγγράφου σας ὑπ' ἀριθ. 268/19-8-58 σᾶς πληροφορῶ ὅτι:

1) Εἰς τὸ νέον Νομοσχέδιον τὸ ὑποβληθὲν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας περιελήφθη διάταξις δι' ἣς προβλέπεται ἡ ἀναγνώρισις τῆς προὔπηρεσίας τοῦ Θεραπευτηρίου «Μαρίκα Ἡλιάδη». Ὡς πρὸς τὴν βαθμολογικὴν ἐξέλιξιν, οὐδεμία προὔπηρεσία ἀναγνωρίζεται πλὴν τῆς παρὰ τῷ Ἰδρυματι τοιαύτης.

2) Ὑπὸ τοῦ κανονισμοῦ «Περὶ καταστάσεως ὑγιειονομικῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ι.Κ.Α.» δὲν προβλέπεται ἡ προαγωγή Νοσοκόμων εἰς Προϊσταμένας. Προβλέπεται μόνον ἡ ἀνάθεσις καθηκόντων Προϊσταμένης.

3) Ἡ ἀποψὶς ὅτι αἱ Μαῖαι διητοῦς φοιτήσεως τυγχάνουσιν ἰσότιμοι πρὸς τὰς Μαῖας τριετοῦς φοιτήσεως γίνεται ἀποδεκτὴ ὑπὸ τοῦ Ἰδρύματος. Ἡ μὴ κατάταξις τῶν ἐν λόγῳ Μαιῶν εἰσέτι ὀφείλεται εἰς τὴν διακοπὴν τῆς λειτουργίας τοῦ Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἰδρύματος.

Ὁ Ὑποδιοικητῆς
Α. Γαϊταντζῆς